

Araştırma ve Öğretimde Paralel Derlem Kullanımı: Uppsala Üniversitesi Örneği*

İnci TAŞ**

ÖZ

İki ya da daha fazla dil arasındaki ilişkiler üzerine çalışabilmek için örnek dil kaynakları oluşturmayı amaçlayan paralel derlem, üzerinde dil bilimsel çalışma yapılabilecek şekilde düzenlenerek biçimlendirilmiş ve bilgisayar ortamına aktarılmış doğal dil kullanımlarını örneklendiren metinler ve bu metinlerin diğer dil ya da dillere yapılmış çevirilerinden oluşur. Gerek elektronik ortama aktarılmış dil bilimsel verilere kolayca ulaşılabilmesi gerekse yapısal dil örneklerinin bütünden bağımsız biçimde incelenmesi yerine dili doğal bağlamında inceleme imkanı vermesi sebebiyle, araştırma ve öğretimde derlem kullanımına gittikçe artan bir ilgi söz konusudur. Hem sınıf öğretimi hem de uzaktan öğretimde kullanılabilen paralel derlem, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere sözcüksel, dil bilimsel özellikler ve söyleyiş özellikleri bakımından kendi dilleri ile karşılaştırmalı olarak öğrenme olanağı sunmaktadır. Bu çalışmada Uppsala Üniversitesi'nde yürütülen paralel derlem çalışmaları ve bu çalışmaların Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanımı üzerinde durulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Paralel Derlem, Türkçe Öğretimi, İsveç, Uppsala Üniversitesi

Using Parallel Corpora In Research and Teaching; The Case of Uppsala University

ABSTRACT

Parallel corpora provide language resources for studying the relations between two or more languages. They contain texts in which sentences are aligned with their translation into one or several other languages. There has been a growing interest in using corpora in teaching and in research, both because of the growing availability of computer-readable corpora and also an increase in examining language in its natural context as opposed to investigating constructed language examples in isolation. Parallel corpora, can be used both by campus and distance students in contrastive studies and in learning in an efficient way about lexical, morphological and syntactic aspects of Turkish. This paper presents a Swedish-Turkish-English and a Turkish-Turkmen parallel corpora and gives examples of how the data-driven method is used in teaching Turkish as a foreign language at the Uppsala University.

Keywords: Parallel corpora, teaching Turkish, Sweden, Uppsala University.

* Bu makale, İstanbul Üniversitesi VIII. Uluslararası Türkçenin Eğitimi - Öğretimi Kurultayı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Okt., Dil bilimi ve Filoloji Bölümü, Uppsala Üniversitesi, inci.tas@lingfil.uu.se.

1. Giriş

Derlemler, üzerinde dil bilimsel çalışma yapmak amacıyla bir araya getirilmiş doğal dil kullanımlarını örneklendiren sözlü ve yazılı metin parçalarının bütünüdür (Huston, 2002: 2). Bu metinler belli standartlara göre düzenlenmiş, biçimlendirilmiş ve elektronik ortama aktarılmıştır. Paralel derlemler ise bu, biçimlendirilerek bilgisayar ortamına aktarılmış kaynak dildeki metinlerin diğer dil ya da dillere yapılmış çevirilerini de ihtiva eden iki ya da çok dilli derlemlerdir (Csató vd., 2010). Karşılaştırmalı dil çalışmalarına imkan veren paralel derlemler çoğu zaman, cümle, sözcük öbeği, sözcük düzeyinde hizalanır ve diğer dil/dillerdeki karşılıklarına linklerle bağlanır. Sözdizimsel olarak da anotasyon yapılmış derlemler ise ağaç yapılı derlem olarak adlandırılmaktadır (Saxena vd., 2008).

Paralel derlem çalışmaları İngilizce ve diğer Avrupa dilleri gibi yaygın olarak öğretilen dillerde ağırlıklı olarak sürdürülmekte ve dil teknolojilerinde kullanılan metotlar, üzerinde çok araştırma yapılan bu dillerin özelliklerine göre geliştirilmektedir. Bu metotların yapısal olarak farklılık arz eden diller için uygun olmayacağı aşikardır. Bu bağlamda, Uppsala Üniversitesi Dil Bilimi ve Filoloji Bölümü, “İkincil Diller İçin Araştırma Ortamı Desteği” araştırma programı kapsamında, yaygın olmayan diller üzerine çalışmalarını genişletmiştir (Saxena vd., 2008). Uppsala Üniversitesi Diller Fakültesi’nde kırkın üzerinde farklı dil öğretimi yapılmakta ve bunların yarısından fazlasını öğretimi yaygın olmayan diller oluşturmaktadır. Türkçe de bu diller arasında yer almaktadır. Türkçe öğretimi çalışmaları Uppsala Üniversitesi Diller Fakültesi bünyesinde yer alan Dil Bilimi ve Filoloji Bölümüne bağlı Türk Dilleri Ana Bilim Dalı çatısı altında yürütülmektedir. Dil Bilimi ve Filoloji Bölümü “İkincil Diller İçin Araştırma Ortamı Desteği” araştırma programı çalışmaları dahilinde yürütülen Türkçe-İsveççe-İngilizce paralel ağaç yapılı derlem ve Türkçe-Türkmençe paralel derlemi çalışmalarının ürünleri, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde değerli birer kaynak olarak görülmekte ve kullanılmaktadır. Başlangıçta İsveççe-Türkçe paralel derlemi olarak başlayan Türkçenin de içinde bulunduğu derlem çalışmaları, daha sonra derlemde yer alan her bir dildeki sözcüklerin sözdizimsel düzeyde anotasyon yapılmasıyla paralel ağaç yapılı derleme dönüştürülmüş (Megyesi vd., 2008), ardından İngilizce metinlerin de eklenmesiyle derlemin hacmi artırılmıştır ve bu yönde çalışmalar halen sürdürülmektedir. Aynı şekilde Türkçe-Türkmençe para-

lel derlemine yeni metinlerin eklenmesiyle bu derlemin de genişletilme çalışmaları devam etmektedir. Bu makalenin amacı, her bir dilde 100.000'in üzerinde sözcük ihtiva eden ve henüz gelişme aşamasında olan Türkçe-İsveççe-İngilizce paralel ağaç yapılı derlem ve Türkçe-Türkmence paralel derlem çalışmalarının nasıl yürütüldüğüne ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde nasıl kullanıldığına dair bilgi vermektir.

2. Türkçe-İsveççe-İngilizce Paralel Ağaç Yapılı Derlem ve Türkçe-Türkmence Paralel Derlemleri

2.1 Derlem Metinleri

Özgün dil kullanımını örneklendiren metinler, derlemlerin inşa edilmesinde en önemli unsurlardan birini oluşturmaktadır. Bu metinler bir dili temsil etme niteliğine sahip, dilin gerçek hayatta kullanımına dair örneklemeler barındıran, belli birtakım kıstaslar göz önünde bulundurularak seçilmiş metinler ve bunların, uzman çevirmenlerce hedef dilde yapılmış çevirilerinden oluşmaktadır. Uppsala Üniversitesi'nde yürütülen derlem çalışmaları kapsamında, kaynak dil ve hedef dilde denkleştirilmiş derlem inşa edilirken kullanılan metinler, tür çeşitliliği göz önünde bulundurularak hem kurgusal hem de ilmi metinler arasından seçilmektedir (Megyesi vd., 2006). Türkçe-İsveççe-İngilizce paralel ağaç yapılı derlem ve Türkçe-Türkmence paralel derlemleri 20'nin üzerinde metin ve 300,000'in üzerinde Türkçe sözcük içermektedir.

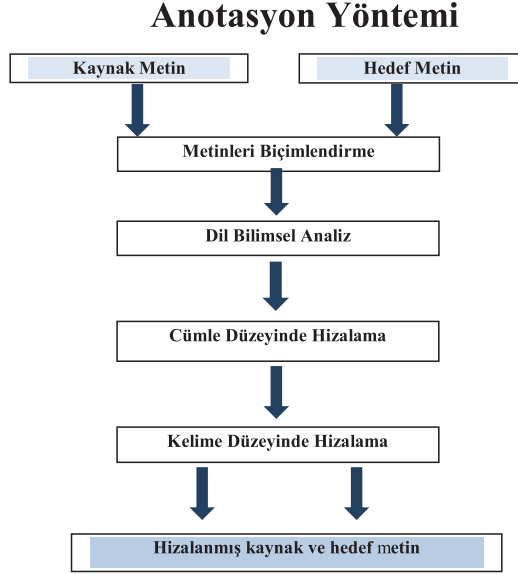
Tablo1: Türkçe-İsveççe-İngilizce paralel ağaç yapılı derlem ve Türkçe-Türkmençe paralel derleminde yer alan metinlerden örnekler

Metinler	Türkçe	İsveççe	İngilizce	Türkmençe
Boyz Kale (Orhan Pamuk)	44176	58684	-	-
Sofie'nin Dünyası(Jostein Gaarder)	5651	7393	7280	-
İslam ve Avrupa	58353	61529	-	-
İsveç Kitabı	28139	26649	-	-
Hamilelik ve Doğum	1221	1076	1382	-
Hareket ve Gıda	685	616	711	-
Psikolojik Sorunlar	330	385	348	-
Dublin Yönergesi	469	451	496	-
İnsan Hakları Bildirgesi	1604	1831	1911	-
Evrensel Kod Nedir	424	539	514	-
Sosyal Sigorta	7556	5665	-	-
İkizler Burcu (Adnan Ardağı)	639	894	-	-
Hindistan Cevizi(Adnan Ardağı)	1082	1561	-	-
Bektaş'ın Eski Karısı(Kemal Ateş)	2319	3144	-	-
Kobra (Ak Walsapar)	132104	-	-	198900

2.2 Derlem Anotasyon Süreci

Derlemler dil bilimsel inceleme, otomatik hizalama ve görselleştirme için geliştirilmiş araçlar ile otomatik olarak oluşturulur. Paralel derlem çalışmaları dahilinde yürütülen anotasyon süreci Şekil 1'de görülebilmektedir. Bu bağlamda öncelikle, elektronik ortama aktarılacak olan metinler tasarlanmış uygulamalara uyumlu olarak dikkatle seçilmekte ve yayınevlerinden çeşitli biçimlerde gelen bu metinler, "salt metin" dosyaları haline getirilmektedir. Kaynak dildeki metin dosyaları düzeltildikten sonra, söz konusu metinler çeşitli araçlar kullanılarak biçimlendirilir. Biçimlendirilmiş metinler, dil bilimsel açıdan önce biçimbirimsel sonra sözdizimsel düzeyde analiz edilir. Daha sonra kaynak dildeki metin ve diğer dil/dillerdeki çevirisi paragraf, cümle ve sözcük düzeyinde otomatik olarak hizalanarak linklerle birbirine bağlanır (Saxena vd., 2008).

Şekil 1: Anotasyon yöntemi

Önce paragraf ve cümle düzeyinde, ardından sözcük ve sözcük öbeği düzeyinde otomatik hizalama yapıldıktan sonra, nihayetinde, hizalanmış veriler üzerinde elle düzeltme yoluna gidilmektedir.

2.3. Dil Bilimsel Analiz ve Hizalama

Metinlerin biçimlendirilmesi esnasında, işaretlerin belirlenmesi ve metnin cümlelere ayrılmasından sonra, dil bilimsel analiz aşamasında pek çok anotasyon katmanı kullanılmış, önce biçimbirimsel sonra sözdizimsel düzeyde analiz yapılmıştır. Türkçe malzemeler Türkçe için geliştirilmiş otomatik biçimbirimsel çözümleyici ile analiz edilmiş (Ofłazer, 1994) ve % 96 oranında doğruluk payına ulaşılmıştır (Saxena vd., 2008). Kaynak ve hedef dillerdeki biçimlendirilip anotasyon yapılmış bu veriler, bir sonraki aşamada, otomatik olarak hizalanır. Hizalamadan kasıt kaynak dildeki sözcükler, ifadeler, sözcük öbekleri ve cümlelerin hedef dil/dillerdeki tercümelerinde karşılık gelen birimlere linklerle bağlanmasıdır. Otomatik hizalayıcı kullanılarak yapılan bu hizalamalarda, metin türlerine bağlı olarak, hizalamanın %67 ile %94 arasında doğruluk payı ile gerçekleştirilmiştir.

ği gözlenmiştir (Csató vd., 2010). Son olarak her iki dili de bilen yetkin bir kişi tarafından otomatik hizalanmış veriler üzerinde, gerekli görülen elle düzeltme ve hizalamalar yapılmaktadır. Aşağıda yer alan Şekil 2’de hizalanmış kaynak dildeki metin ve hedef dildeki çevirisinin bir örneği verilmiştir.

Şekil 2: Hizalanmış metin örneği (Orhan Pamuk’un Beyaz Kale romanı, İsveççe-Türkçe)

SL*105	En stor del av läkararvodet var jag tvungen att ge till vakterna som smugglade ut mig .	Hekimlik ücreti olarak aldığım paranın büyük bir kısmını beni gizlice dışarı çıkaran köle kâhyalarına ve gardiyanlara vermek zorundaydım .
SL*106	Med de pengar jag lyckades gömma undan från dem betalade jag lektioner i turkiska .	Onlardan kaçırabildiğim parayla Türkçe dersleri alıyordum .
SL*107	Min lärare var en äldrad , vänlig man som skötte Paschans småärenden .	Hocam , Paşa'nın ufak tefek işlerine bakan yaşlı , iyi bir adamcağızdı .
SL*108	Han gladde sig åt att jag lärde mig turkiska så fort och sade att jag på kort tid också skulle bli muslim .	Türkçe'yi hızla öğrendiğimi gördükçe sevinir , benim kısa zamanda Müslüman olacağımı da söylerdi .
SL*109	Han kände sig skamsen varje gång han skulle ta emot pengar för lektionerna .	Ders ücretini her seferinde sıkıla sıkıla alıyordu .
SL*110	Jag gav honom också pengar för att han skulle hämta mat åt mig ty jag hade beslutat att sköta om mig väl .	Bana yiyecek getirmesi için de ona para veriyordum , kendime iyi bakmaya kararlıydım çünkü .
SL*111	En dimmig kväll kom en vakt till min cell och sade att Paschan ville träffa mig .	Sisli bir akşam hücreme kâhya geldi , Paşa beni görmek istiyormuş .
SL*112	Förvånad och litet nervös förberedde jag mig genast .	Şaşırdım , heyecanlandım , hemen hazırlandım .

3. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Paralel Derlem Kullanımı

Bilişim ve bilgisayar teknolojilerindeki gelişmelerin dil bilimi çalışmaları üzerindeki etkisine bağlı olarak yaygınlaşan veri yönlendirmeli öğrenme(Data-driven Learning) yöntemlerinden biri olan paralel derlem çalışmaları, hızlı ve fazla insan çabası gerektirmeyen dil kaynakları oluşturmaya imkan sağlamaktadır. Oluşturulan bu dil kaynakları metinler vasıtasıyla dili doğal bağlamında incelemeye imkan veren zengin bir veri malzemesi sunmaktadır. Uppsala Üniversitesi’nde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde öğrenciye, Türkçe okuma ve yazma pratiği kazanması yanında, edindirilmesi amaçlanan birtakım yetkinlikler bulunmaktadır. Bunlar; dilin dil bilgisel, sözcüksel, tipolojik özelliklerini de keşfedebilmesi, dil üzerinde araştırma yapabilecek yetkinliğe erişebilmesi ve bu bağlamda kullanacağı metotları edinebilmesidir (Csató vd., 2010). Öğrencilere bu yetkinlikleri kazandırma maksadıyla başvurulan yöntemlerden biri de paralel derlem kullanımındır.

Öğrenciye elektronik ortamda, zaman ve mekan kısıtlaması olmadan aracısız ve kolayca ulaşabileceği anotasyon yapılmış dil bilimsel veri sunan paralel derlemeler, bu özellikleriyle hem geleneksel sınıf içi öğretim ortamında hem de uzaktan eğitim alan öğrenciler tarafından kullanılabilir. Aracıya ihtiyaç duymadan ulaşılabilirliğiyle, öğrenmenin, sınıf ortamında öğretmen vasıtasıyla yapısal dil örneklerinin bütünden bağımsız biçimde verilmesi şeklinde gerçekleşmesi yerine, dil yapılarının kendi bağlamında, dilin doğal kullanımını örneklendiren metinler vasıtasıyla keşfedilmesini mümkün kılmaktadır. Bu niteliğiyle öğrenme ortamında hem öğretmen hem öğrencinin rolünü değiştiren bir özelliğe sahiptir (Saxena vd., 2008). Öğretmen artık öğreten değil ihtiyacı olan bilgiye ulaşabilmesi adına öğrenciye nasıl bir yol izleyeceğini gösteren bir yol gösterici, öğrenci ise bilgiyi keşfeden bir dil araştırmacısıdır, böylece öğrenme sürecinde aktif rol alarak hedef dilin özelliklerini keşfe çıkar.

Kullanıcı dostu olan ve kolayca herkesin kullanabileceği şekilde oluşturulmuş paralel derlemlerde, hizalanmış ve anotasyon yapılmış veri üstünde imleç herhangi bir sözcüğün üzerine getirildiğinde söz konusu sözcüğe dair yapılmış analiz, açılır pencere ile görselleştirilerek öğrenciye sunulmaktadır (bkz. Şekil 3). Böylece öğrencilere Türkçenin dil bilimsel, sözdizimsel ve biçimbilimsel yönlerine dair hipotezler geliştirebilecekleri ve bunları test edebilecekleri bir öğrenme ortamı sunulmaktadır. Öğrenci kaynak ve hedef dildeki konuşma ve yazma özelliklerini yansıtan güvenilir kaynaklar ihtiva eden ve hizalanmış metinler derlemleri, kaynak dildeki metinler ve hedef dildeki çevirilerini karşılaştırmak, bu diller arasında mukayese yapabilmek, kültürel tutumların dildeki ifadelerini keşfetmek, dilin işleyişi hakkında fikir edinmek için kullanabilmektedir (Csató, 2015). Ayrıca sözcüklerin ve ilişkili sözcüklerin yan yana kullanım sıklığına dair istatistikler, eşdizimli sözcükler, sözcüklerin ve sözcük öbeklerinin kullanımını, söyleyiş özellikleri, tekrar sıklığı gibi dile ait özellikler incelenebilmektedir (Huston, 2002).

Şekil 3: Biçimbirimsel inceleme yapılmış veri

SL6	»Att tänka sig att en person som förbryllar oss , har tillträde till ett sätt att leva som är okänt och som känns mera attraktivt för dess mystik , att tro att vi kommer att börja leva endast genom dennes kärlek -vad annat är det , än början på en stor passion ? «	" Alakamızı uyandıran bir kimseyi , bizce meçhul ve meçhullüğü derecesinde cazibeli bir hayatın unsurlarına karışmış sanmak ve hayata ancak onun sevgisiyle girebileceğimizi düşünmek bir aşk başlangıcından başka neyi ifade et..."
-----	--	--

Öğrenciler program içerisinde arama aracını kullanarak Türkçe veya İsveççe yahut derlem kapsamında mevcut diğer dillere ait herhangi bir sözcüğü, sözcüğün başlangıç bölümünü, sonunu ya da bir bölümünü yazarak arama yapabilmektedir, arama sonucu açılan sayfada aranan sözcüğün yahut sözcük parçasının yer aldığı bütün cümleler dizini listelenmiş halde görülecektir. Aşağıda verilen Şekil 4'te "insan" sözcüğü için arama sonuçları görülmektedir. Bu şekilde listelemeler dilin kullanımındaki tekrarlı örüntüleri, çokanlamlı sözcüklerin farklı anlamlarını, Türkçe dil bilgisel kategorilerin çeviri eşdeğerlerini bulmak için kullanılabilir (Csato vd., 2010).

Şekil 4: Dizin Listesi: "insan" için arama sonuçları

The screenshot shows the ITG software interface. The main window displays search results for the word "insan". The interface includes a sidebar with navigation options, a main search area with filters, and a results table with columns for document ID, left context, lemma, tag, right context, and frequency. Below the table, there is a zoomed-in view of the search results.

Belägsst.	Vänsterkontext	Sökt enhet	Tagg	Högerkontext	Ege...
ss3.1w3.1.3		" ly insan	+Noun+A3...	, iyi kardeş Nilgün Darvinoğ...	
ss17.3w1...	...şsel renklerini hatırlatan bul	insan	+Noun+A3...	yirmiüç yaşındaydı, Florian...	
ss22.2w2...	...ğimi uygulamak için bol bol	insan	+Noun+A3...	buldum orada , bazılarını d...	
ss26.10w...	...z çıktı , pürür pürür bir hava	,insan	+Noun+A3...	istemese de bu havada iyil...	

Antal söktär: 4

Sökzoom

Sonraki gün poyraz çıktı , pürür pürür bir hava , insan istemese de bu havada iyileşir , diye düşünüyordum , ama kimse beni aramadı .

Öğrenciler derlemi, dil bilimsel örüntüleri keşfetmek, gözlemledikleri bu dil bilimsel örüntüleri düzenlemek, tümevarımsal yolla genellemelere ulaşmak, tümdengelim yöntemiyle hipotezlerini doğrulamak için kullanabilmektedir (Saxena vd., 2008). Aşağıda verilen Şekil 5'te Türkçe "baş" sözcüğünün farklı anlamlarıyla nasıl kullanıldığı eşanlamlı sözcüklerle beraber hedef dildeki karşılıklarıyla gösterilmektedir.

Şekil 5: "Baş" sözcüğünün İsveççe çevirileri

Sökresultat

Text: Vita Borgen
Söksträng: huvud
Antal funna meningar: 38
Antal förekomster: 38

num	swedish	turkish
11	I marginalerna hade en barmand ritat människor med små huvuden iklädda plagg med många knappar .	Kenarlarına ve sayfa-boşluklarına bir çocuk elinin bol düğmeli elbiseler giyen küçük kafa insanlar çizdiği kitabı hemen , büyük bir keyifle okudum .
144	Jag gav medicin till gamla pirater som led av reumatism och till unga soldater med magsår , jag tappade blod från dem som hade klåda , dem som blivit bleka och dem som hade huvudvärk .	Romatizmaları tutan ihtiyar korsanlara , mideleri yanan gençlere ilaçlar veriyordum , kaşıntısı olanlardan , rengi atanlardan , başı ağrıyan tutaniardan kan alıyordum .
308	De lät mig falla på knä och luta huvudet mot en stubbe som fanns där .	Orada bir kütük varmış , diz çökertmiş başını dayadılar .
320	Just som jag skulle lägga huvudet mot stubben , blev jag förvånad när någon liksom flygande passerade förbi mellan träden ; det var jag , mitt skägg hade blivit långt och jag gick där ryst utan att mina fötter berörde marken .	Başımı kütüğe dayamadan önce ağaçların arasında uçar gibi geçen birini görerek şaşkırdım : Ben , sakallarım uzamış , orada , ayaklarım toprağa değmeden sessizce yürüyordum .
460	Han blev upphetsad när han såg att barnet blev påverkat . Pojken höjde då och då huvudet och tittade fascinerat mot himlen .	Arada bir başını kaldırarak göğe hayranlıkla bakan çocuğun etkilendiğini gözlerimle gördükçe coşuyordum .
522	" Nå , de är inte dumma , men det fattas något i deras huvuden . "	" Peki , aptal değiller , ama kafalarında bir şey eksik . "

4. Sonuç

İki ya da daha fazla dil arasındaki ilişkiler üzerine çalışabilmek için örnek dil kaynakları oluşturmayı amaçlayan paralel derlemeler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve Türk dili üzerine yapılan araştırmalar için değerli birer kaynak oluşturmaktadır. Öğrenciler paralel derlemi kullanarak öğrenme sürecinde aktif rol oynamaktadırlar. Paralel derlemeler, öğrencilerin dil bilimsel yapılarla ilgili örnekleri keşfetme ve bunlar üzerinde tartışma olanağı bulmalarına, hedef dile dair hipotezler geliştirebilmelerine ve geliştirdikleri bu hipotezleri doğal dil kullanımına örneklendiren metinler üzerinde test etme olanağı yakalayarak doğrulamalarına ve genellemelere ulaşmalarına imkan sağlamaktadır. Bütün bu çalışmalar paralel derlemlerde anotasyon yapılmış biçimde ulaşılabilir paralel metinlerin sağlanmasıyla

la mümkün olmaktadır. Uppsala Üniversitesi'nde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ve araştırmalarda kullanılan paralel derlemlerle ilgili çalışmalar sürmekte, yeni eklenecek metinlerle derlem hacminin genişletilmesi çalışmaları yürütülmekte, yakın gelecekte yalnızca üniversitenin öğrencilerine değil halkın kullanımına da açılarak hizmet sınırlarının genişletilmesi amaçlanmaktadır.

5. Kaynakça

- Csató, É. Á. 2009. Rendering evidential meanings in Turkish and Swedish. In: Csató, Éva Á. et al (eds.) *Turcological Letters to Brent Brendemoen*, 77–78. Oslo: Novus. 77–86.
- Csató, É. Á. & Kilimci, S. & Megyesi, B. 2010. Using Parallel Corpora in Data-Driven Teaching of Turkish in Sweden. In: *Abstracts of The International Educational Technology Conference (IETC)*, April 2010, Boğaziçi University. 1686–1689.
- Csató, É. Á. 2015. Using Parallel Corpora in Research and Teaching at Uppsala University. Talk presented at the workshop “Cultures in Conversation: Teaching Asian Languages and Cultures”, Adam Mickiewicz University, Poznań, 23rd–25th February 2015.
- Hunston, S. 2002. *Corpora in Applied Linguistics*. Cambridge University Press.
- Megyesi, B. & Hein, A. S. & Johanson, É. Cs. 2006. Building a Swedish-Turkish Parallel Corpus. In: *Proceedings of the Fifth International Conference on Language Resources and Evaluation (LRC'06)*. Genoa, Italy. Online: <http://stp.lingfil.uu.se/~bea/publ/megyesi-hein-csato-lrec06.pdf>
- Megyesi, B. & Dahlqvist, B. & Petterson, E. & Nivre J. 2008. Swedish-Turkish Parallel Treebank. In: *Proceedings of Language Resources and Evaluation Conference, LREC 2008*. Online: <http://stp.lingfil.uu.se/~bea/publ/megyesi-et-al-lrec08.pdf>
- Megyesi, B. & Dahlqvist, B. & Csató, É. Á. & Nivre, J. 2010. The English-Swedish-Turkish Parallel Treebank. 2010. In: *Proceedings of Language Resources and Evaluation (LREC 2010)*. Online: <http://stp.lingfil.uu.se/~bea/publ/megyesi-et-al-lrec10-final.pdf>
- Saxena, A. & Megyesi, B. & Csató, É. Á. ve Dahlqvist, B. 2008. Using parallel corpora in teaching & research: The Swedish-Hindi-English & Swedish-Turkish-English parallel corpora. In: Saxena, A. & Viberg, Å. (eds.) *Multilingualism: Proceedings of the 23rd Scandinavian Conference of Linguistics. Uppsala University, 1–3 October 2008, Uppsala University*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. 93–101. Online: <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:275878/FULLTEXT03.pdf>